

Guvernul a continuat să ia măsuri limitate pentru a investiga, a urmări și a pedepsi membrii forțelor de securitate și alți oficiali acuzați de încălcări ale drepturilor omului; impunitatea pentru astfel de abuzuri a fost o problemă.

USDOS- Department of State (Trafficking in Persons Report 2018- Country Narratives-Turkey; 28.06.2018) <https://www.ecoi.net/en/document/1437453.html> Turcia este o republică constituțională cu un sistem parlamentar multipartid și prezidențială. Un parlament unicameral (Marea Adunare Națională) exercită autoritate legislativă. Cele mai recente alegeri parlamentare naționale au avut loc în 2015; Observatorii Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și-au exprimat îngrijorarea cu privire la restricțiile privind raportarea mediatică și la un mediu de campanie care limitează capacitatea candidaților de a desfășura o campanie liberă. Cele mai recente alegeri prezidențiale au avut loc în 2014; Observatorii OSCE au ajuns la concluzia că, în general, candidații au fost capabili să desfășoare o campanie liberă, dar au remarcat o campanie neuniformă care a fost beneficiată apoi de prim ministru Erdogan. În referendumul constituțional din aprilie, alegătorii au aprobat în mod restrictiv modificări semnificative ale constituției țării, menite să transforme țara de la un sistem parlamentar într-un sistem prezidențial în urma următoarelor alegeri parlamentare / prezidențiale mixte, proiectate să aibă loc în 2019.

Potrivit **CONSTITUȚIEI TURCIEI** s-a stabilit că este un stat social democrat bazat pe norme de drept, pe conceptul ordinii publice, solidarității naționale și dreptății; respectă drepturile omului, devotat naționalismului Ataturka și bazat pe principalele principii expuse în preambulul Constituției.

În conformitate cu prevederile art.19 „Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile. Nimeni nu poate fi lipsit de libertate, cu excepția cazurilor în care astfel de proceduri și condițiile sunt prevăzute de lege; [...] Persoanele în privința cărora există motive întemeiate pentru a crede vinovați de comiterea unei infracțiuni pot fi arestate în baza deciziei judecătorești doar în scopul de a preveni evadarea sau distrugerea și denaturarea elementelor de probă, sau în alte cazuri similare, în care este necesară arestarea, și în circumstanțele prevăzute de lege. [...] Persoana arestată sau reținută, în toate cazurile va fi informată imediat în formă scrisă sau în formă verbală despre motivul reținerii, detenției sau acuzării; în cazul în care infracțiunea a fost comisă de un grup de persoane - înainte de a fi aduse în fața instanței de judecată. [...] Persoana arestată sau deținută este adus în fața instanței de judecată în termen de patruzeci și opt de ore, iar în cazul în care infracțiunea a fost săvârșită de către un grup de persoane - în termen de cincisprezece zile, cu excepția timpului de escortare la cea mai apropiată judecătorie de la locul de detenție. Nimeni nu poate fi lipsit de libertate, fără decizia unui judecător în conformitate cu timpul prevăzut mai sus. Perioadele date pot fi prelungite în timp de stare de urgență sau de asediu, precum și în timp de război”.

Totodată conform art.36 s-a apreciat că „Orice persoană are dreptul să intervină în procedură în calitate de reclamant sau pîrît, folosind mijloace și proceduri juridice. Nici o instanță nu poate refuza să soluționeze litigiile care intră în competența sa”.

Art.38 alin.(3) ”Nimeni nu va fi condamnat până în ce în instanță nu a fost dovedită vinovăția sa”.

În continuare, conform art. 40 alin. (1) din Constituția Turciei orice persoană ale cărei drepturi și libertățile constituționale sunt încălcate are dreptul să facă apel imediat autorităților competente. [<http://worldconstitutions.ru/archives/84/3>].

În urma celor relatate mai sus, **au fost apreciate credibile declarațiile solicitantului cu privire la faptul precum că persoanele cu viziuni politice contrare asupra regimului actual, sunt persecutați de către autoritățile de stat.**

În acest context, facem referire *Manualul UNHCR privind proceduri și criteriile de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților și anume pct. 38* prevede că: “Elementului temere – care este o altunfel de spirit și o condiție subiectivă – și este adăugat calificativul „bine întemeiat”. Rezultatul statutului de refugiat nu este determinat doar de simpla existență a unei stări de spirit a celui în cauză, ci și de situația obiectivă pe care se bazează această. Termenul „temeri bine întemeiate” conține deci atât un element subiectiv cât și unul obiectiv.

iar pentru determinarea existenței unei temeri bine întemeiate trebuie luate considerație ambele elemente”.

În urma analizei situației din țara de origine s-a stabilit că la moment în Turcia, persoanele care sunt numiți ca „teroriști” sau „pericol” pentru regimul politic actual sunt arbitrar reținute și condamnate la privațiune de libertate, fapt ce a fost relatat de către organizațiile internaționale ca încălcare gravă a drepturilor omului.

În acest context, e de menționat potrivit *Manualului referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților* pct.80 prevede că, a avea opinii politice diferite de cele ale guvernului nu înseamnă în sine, un motiv pentru a cere statutul de refugiat, ci solicitantul trebuie să demonstreze că se teme de persecuție datorită acestor opinii. Aceasta presupune că solicitantul are opinii netolerate de autorități, opinii ce sunt critice la adresa politicii sau a metodelor utilizate. De asemenea, aceste opinii ar fi trebuit să fi ajuns la cunoștința autorităților sau îi sunt atribuite de către acestea solicitantului. În urma celor declarate de solicitant, s-a stabilit că autoritățile de stat cunosc despre activitatea profesională a solicitantului în domeniul didactic, învinuindu-l și condamnându-l pentru complicitate în acțiuni de terorism.

Din cele relatate, concluzionăm că temerea solicitantului de azil cu privire cererea de azil este întemeiată din punct de vedere subiectiv și obiectiv.

3. Analiza elementelor „Acte de persecuție/Agent de persecuție/ Persecuție”

- *Analiza actelor de persecuție*². Ca acte de persecuție identificate sunt acțiunile autorităților din Turcia față de persoane care se află în vizorul acestora, acțiuni care constau în amenințări privind dreptul la viața și integritatea corporală. Astfel, concluzionăm că amenințarea și urmărirea acestora constituie acte de persecuție, așa cum sunt definite în art. 45 lit. a) *Legea privind azilul în Republica Moldova*. Sursele ITO citate mai sus denotă faptul că acțiunile întreprinse de autorități vis-a-vis de persoane aflate în vizorul lor, liderii de opoziție, acțiuni care constau în atentate, amenințări, arestări ilegale, au un caracter grav prin natura și repetarea lor, astfel se poate de concluzionat că acestea constituie o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului.

- *Analiza agenților de persecuție*. Agenții de persecuție identificați sunt autoritățile de stat din Turcia care urmăresc și atacă vehement și abuziv persoanele aflate în vizorul și considerate ca un „pericol” declarându-i ca „teroriști”. Astfel, constatăm că agentul de persecuție este un agent statal conform art. 47 lit. a) *Legea privind azilul în Republica Moldova*.

- *Analiza persecuției*. La analiza persecuției s-a ținut cont de faptul că solicitantului îi este frică să revină în Turcia din cauza acțiunilor abuzive întreprinse de către autorități față de el. În contextul dat, a fost examinat *Manualul referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților* în care este menționat că a avea opinii politice diferite de cele ale guvernului nu înseamnă în sine, un motiv pentru a cere statutul de refugiat, ci solicitantul trebuie să demonstreze că se teme de persecuție datorită acestor opinii. Aceasta presupune că solicitantul are opinii netolerate de autorități, opinii ce sunt critice la adresa politicii sau a metodelor utilizate. De asemenea, aceste opinii ar fi trebuit să fi ajuns la cunoștința autorităților sau îi sunt atribuite de către acestea solicitantului.

De asemenea, în conformitate cu prevederile pct. 83 din *Manualul UNHCR privind proceduri și criterii de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților*, prevede că solicitantul care afirmă că se teme de persecuție din cauza opiniei politice trebuie să demonstreze că autoritățile din țara de origine îi cunoșteau opiniile înainte de părăsirea țării. El ar fi putut să-și ascundă opiniile politice și să nu fie suferit niciodată vreo discriminare sau persecuție [...].

Potrivit, pct. 84 din *Manualul UNHCR privind proceduri și criteriile de acordare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților*, prevede că acolo unde o persoană este urmărită sau pedepsită pentru o infracțiune cu caracter politic, trebuie să

² Art. 45 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 278 din 16.12.2008 privind azilul în Republica Moldova*

INFORMARE

Decizia Direcției azil și integrare de respingere a cererii de azil poate fi atacată pe calca contenciosului administrativ fără respectarea procedurii prealabile, în termen de 30 zile de la data comunicării.

Solicitantul de azil este obligat să părăsească teritoriul Republicii Moldova până la expirarea termenului de 15 zile de la data rămânării irevocabile a deciziei privind respingerea cererii de azil.

Pentru consiliere juridică gratuită, vă puteți adresa la AO Centrul de Drept al Avocaților situat pe adresa: mun. Chișinău, str. Vlaicu-Pircălab 8, tel. (+373 22) 240899, 240898.

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI 34

se facă distincție între faptul dacă urmărirea penală este o urmare a opiniei politice sau a unor acte ce sunt motivate politic. Dacă urmărirea penală se referă la un act pedepsibil, comis din motive politice, și dacă pedeapsa prevăzută este conform normelor de drept al țării respective, teama de astfel de urmărire nu-i va conferi solicitantului calitatea de refugiat.

La evaluarea persecuției s-a ținut cont de faptul că solicitantul a oferit suficiente detalii și probe care confirmă faptul că numele său figurează în complicitate cu organizația teroristă.

Examinând ITO citată anterior privind acțiunile abuzive ale autorităților turcești cu încălcarea flagrantă a drepturilor fundamentale ale omului întreprinse față de persoane aflate în vizorul lor care prezintă „pericol” faptul că acțiunile întreprinse față de solicitant sunt calificate ca acte de persecuție. În această ordine de idei, **apreciem faptul că există o probabilitate reală că la întoarcerea în țara sa de origine solicitantul să fie supus unor acte persecutorii de către autoritățile de stat conform Convenției de la Geneva din 1951.**

Astfel, potrivit art.3 din Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 10.12.1984 „Nici un stat parte nu va expulza, respinge și nici extrăda o persoană către un alt stat, când există motive serioase de a crede că acolo aceasta riscă să fie supusă la tortură”.

- *Legătura de cauzalitate între actele de persecuție unul din elementele din definiția refugiatului.* Există legătură de cauzalitate între actele de persecuție invocate de către solicitant și unul din motivele de persecuție conform definiției refugiatului, și anume opiniei sale politice, fapt netolerat de către autoritățile de stat din Turcia.

- *Alternativa Refugiului Intern.* La evaluare persecuției s-a concluzionat faptul că solicitantul fiind credibil riscă să fie supus unor acte de persecuție din cauza opiniei sale politice fapt neagreat de către autorități. Dat fiind faptul că autoritățile turcești mențin controlul pe întreg teritoriu țării, ba mai mult influențează și alte state să extrădeze opoziții politici, deși drepturile lor sunt flagrant încălcate, apreciem că alternativa refugiului intern în cazul solicitantului nu este valabilă.

- *Persecuție pe viitor.* Dat fiind faptul că sunt surse ITO sigure, care relatează existența posibilității condamnării persoanelor considerate ca un „pericol” pentru autoritățile de stat. Astfel se constată, existența încălcărilor grave a drepturilor omului. De asemenea, declarațiile solicitantului au fost apreciate ca fiind credibile, conchidem că există o probabilitate reală ca la întoarcerea în țara sa de origine, solicitantul să fie supus unor acțiuni persecutorii.

Concluzie

Din analiza conceptului fundamental de temere bine întemeiată de persecuție, sub aspectul celor două elemente care îl compun, elementul subiectiv și cel obiectiv, rezultă existența unei temeri bine întemeiate de persecuție și această temere se referă la unul din cele cinci motive de persecuție, prevăzute de Convenția din 1951 și anume opiniei politice.

În acest sens, apreciem faptul că cererea domnului Yasin Ozdil deși îndeplinește condițiile prevăzute de art. 17 alin. (1) din Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova, ca urmare a faptului, că din partea Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova (SIS), a parvenit avizul nr. 13/1469s din 24.08.2018 în care se indică faptul că Yasin Ozdil prezintă pericol pentru securitatea Republicii Moldova, se impune în continuare examinarea clauzelor de excludere.

Principiul “întâi includere și apoi excludere”

Reieșind din faptul că a parvenit asemenea informație privind trecutul și identitatea persoanei respective, s-a impus necesitatea examinării clauzelor de excludere.

Literatura de specialitate arată că, înainte de a invoca aplicabilitatea unei clauze de excludere, trebuie stabilit cu precizie dacă individul în cauză se califică sau nu pentru acordarea unei forme de protecție (principiul întâi includere, apoi excludere) lucru care a și fost făcut.